

Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä

6. kokous

Aihe: Vähähiiliset tiekartat

Aika: ma 8.2.2021 klo 12-13.30

Paikka: Säätytalo, Helsinki /virtuaalokokous

Tausta

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Hallitusohjelman mukaan yhteistyössä alan toimijoiden kanssa laaditaan toimialakohtaiset tiekartat vähähiilisyyteen, jotka sovitetaan yhteen uusien ilmastotoimien kanssa. Lisäksi hallitusohjelmaan on kirjattu, että myös ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää erityisesti toimialakohtaista arviointia ja yhteistyötä myös työmarkkinaosapuolilta.

Hiilineuraalistavoitteen saavuttamiseksi kaikilta aloilta tarvitaan entistä voimakkaampia toimia päästöjen vähentämiseksi. Tiekartat lisäävät toimialojen tietoisuutta päästövähennysten mahdollisuuksista ja niihin sitoutumista sekä antavat eväitä talouden jälleenrakennukseen koronakriisin jälkeen ilmastokestävällä tavalla.

Tiekarttoja valmisteltiin toimialalähtöisesti ja kukin ministeriö vastasi oman hallinnonalansa toimialoista. Työ- ja elinkeinoministeriö koordinoi kokonaisuutta. Tiekartat valmistuivat pääosin kesäkuun 2020 aikana ja tiekarttojen tuloksista järjestettiin tilaisuus 9.6. Työ jatkuu.

Yhteensä kolmetoista toimialaa on laatinut vähähiiliset tiekartat.

Tiekarttoja laatineet suuret energiaintensiiviset toimialat

- Kemianteollisuus
- Metsäteollisuus
- Teknologiateollisuus
- Energiateollisuus

Muut tiekarttoja laatineet toimialat

- Matkailu- ja ravintolapalvelut Mara
- Kaupan liitto
- Suomen Tekstiili & Muoti
- Rakennusteollisuus ja Kiinteistötyönantajat
- Palta & logistiikka-ala
- Kiinteistöomistajien ja rakennuttajien järjestö RAKLI
- Sahateollisuus
- Elintarviketeollisuusliitto
- MTK

Edellä mainittujen lisäksi Bioenergia ry ja SAK julkaisivat raportit omina panoksinaan tiekarttahankkeeseen.

Tiekartat tarjoavat valtiolle arvioita toimialojen kehityksestä ja niitä on tarkoitus hyödyntää ainakin seuraavasti:

- **Ilmasto- ja energiapolitiikan skenaariot:** Ilmasto- ja energiastrategia sekä keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma päivitetään vastaamaan Suomen 2035-hiilineutraalisuustavoitetta. Pohjana käytetään yhteisiä skenaarioita, joihin tulee sisältymään arviot eri toimialojen energiataseista ja kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä.
- **Politiikkakeinot päästöjen vähentämiseksi:** Vuoden 2035 hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen edellyttää uusia politiikkatoimia. Tiekartat auttavat politiikkatoimien valmistelussa.
- **Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen kohdentaminen.** Tiekartat auttavat julkista sektoria arvioimaan, mihin vähähiilisyttä tukevaa tutkimus- ja kehittämisrahoitusta on tarpeen kohdentaa tulevina vuosina.
- **Päällekkäisyyksien välttäminen.** Erilliset arviot toimialojen kehityksestä voivat pahimmillaan johtaa samojen resurssien allokointiin useaan eri kohteeseen. Eri toimialojen tiekarttatyöt ja niiden koordinointi voivat auttaa kokonaiskuvan hahmottamisessa ja päällekkäisyyksien karsimisessa.
- **Kansainvälisen kasvun edistäminen:** Tiekarttojen arviot teknologisten ratkaisuiden vientipotentiaalista auttavat valtionhallintoa pyrkimyksessä edistää yritysten kansainvälistä kasvua.

Päästövähennykset ja hiilikädenjälki

Tiekarttaprosessin yhteydessä on tunnistettu, että toimialojen ilmastotyöllä on merkittäviä mahdollisuuksia päästövähennyksiin ja positiiviseen kädenjälkivaikutukseen. Teollisuuden vähähiilitiekartoissa on tunnistettu yli 10 MtCO₂-ekv. päästövähennyspotentiaali vuoteen 2035 mennessä. Hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi teollisuudelta odotetaan 6–8 Mt CO₂-ekv. päästövähennyksiä. Lisäksi on tunnistettu, että **vähähiilisyys** tarjoaa Suomelle liiketoiminta- ja vientipotentiaalia. Erityisesti vähähiilisen teknologiakehityksen eturintamassa toimivilla yrityksillä on suuri kädenjälkipotentiaali ja todennäköisesti myös merkittävä vientipotentiaali. Toimijoilla on mahdollisuus kasvattaa kädenjälkeään skaalaamalla innovaatiot globaaleilla markkinoilla. Tämän hyödyntäminen vaatii panostuksia TKI-toimintaan. Vaikutuksiltaan merkittävät ratkaisut tarjoavat hyvän mahdollisuuden suunnata myös kestävä elvytyksen toimenpiteitä.

Julkaistut tiekartat: <https://tem.fi/julkaistut-tiekartat>

Yhteenveto toimialojen vähähiilitiekartoista: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162494>

Tilaisuudet tiekarttatyöstä: <https://tem.fi/tiekartta-tilaisuudet>

Kysymyksiä keskusteltavaksi:

- Tiekarttatyössä on tunnistettu merkittävästi päästövähennyspotentiaalia. Mitkä ovat päästövähennysten toteutumisen kannalta keskeisimmät haasteet? Millaisia ohjaukeinoja tarvittaisiin, jotta päästövähennyspotentiaali toteutuu?
- Miten oikeudenmukainen siirtymä otetaan huomioon tiekartoissa ja niiden pohjalta tehtävässä jatkotyössä?